

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 214/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou LÖWY & LÖWY s. r. o., Slowackého 56, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jakub Löwy, PhD., LL.M., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Asan 30/2019 z 24. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozsudkov vyplýva nasledovný stav veci: Sťažovateľke ako zamestnávateľovi bola v súvislosti so závažným pracovným úrazom zamestnanca rozhodnutím Inšpektorátu práce Trenčín (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) z 24. januára 2018 uložená pokuta 33 000 eur podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“) v nadväznosti na § 4 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (ďalej len „nariadenie vlády“) za porušenie povinnosti na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že nezabezpečila pracovný prostriedok

(linku na opracovanie dreva) bezpečnostným krytom alebo iným ochranným zariadením, čo malo za následok vznik ťažkej ujmy na zdraví zamestnanca.

3. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol Národný inšpektorát práce (ďalej len „správny orgán druhého stupňa“) rozhodnutím z 3. mája 2018 tak, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne a odvolanie sťažovateľky zamietol.

4. Správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala zrušenia tohto rozhodnutia správneho orgánu druhého stupňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, Krajský súd v Trenčíne zamietol rozsudkom č. k. 11S 75/2018 z 25. júna 2019 ako nedôvodnú.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka využila oprávnenie podať kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že otázka príčinnej súvislosti medzi porušením zákona o BOZP zo strany sťažovateľky a pracovným úrazom bola vyhodnotená správne v tom zmysle, že ak by sa na pracovnom stroji nachádzal ochranný kryt, nedošlo by k tomu skutkovému dej, ktorý viedol k pracovnému úrazu. Kasačný súd sa v tomto kontexte stotožnil s názorom krajského súdu, že sťažovateľka nevykonala všetky potrebné ochranné opatrenia vyplývajúce z právnych predpisov, v dôsledku čoho došlo k vzniku pracovného úrazu. Právna úprava ustanovuje minimálne štandardy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré bola sťažovateľka povinná zabezpečiť v súvislosti s uvedením predmetného pracovného prostriedku do používania. Pokiaľ sťažovateľka nezabezpečila ani stanovené minimálne bezpečnostné štandardy, sama sa vystavila riziku sankčného postihu zo strany správnych orgánov, bez zreteľa na to, že zamestnanec obsluhoval stroj pod vplyvom alkoholu. Išlo o obvyklú činnosť, keď zamestnanec uviedol, že pri ovládaní stroja sa mu ruka pošmykla. Ani s námietkou vo veci nesprávnej kvalifikácie ťažkej ujmy na zdraví poškodeného sa kasačný súd nestotožnil. Skutočnosť ťažkej ujmy na zdraví bola konštatovaná viacerými lekármi. Poškodený zamestnanec utrpel amputáciu 2. a 3. prsta pravej ruky a funkčnosť 4. a 5. prsta je významne obmedzená.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej tvrdí nedostatok jeho odôvodnenia, najmä nesúhlasí s tým, že kasačný súd nepovažoval za významný fakt, že poškodený zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu a s touto námietkou sa riadne nevysporiadal. Poukázala tiež na absenciu reakcie na jej tvrdenie, že v predmetnom prípade neexistuje dokonalý kryt, ktorý by na 100 % ochránil obsluhu pred úrazom, najmä pokiaľ obsluha vykonáva svoju prácu pod vplyvom alkoholu. Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľky vôbec nereagoval ani na jej námietku, že nebolo preukázané, že ak by sa na predmetnej linke na opracovanie dreva aj nachádzal kryt alebo iné ochranné zariadenie, k pracovnému úrazu by nedošlo. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. V tejto súvislosti sťažovateľka navrhovala vykonanie znaleckého dokazovania, ale jej návrh nebol akceptovaný bez náležitého zdôvodnenia. Sťažovateľka poukázala aj na to, že poškodený zamestnanec pracuje

na rovnakom pracovnom mieste a vykonáva ten istý druh práce ako pred pracovným úrazom, pričom po zdravotnej stránke nemá aj napriek predchádzajúcemu pracovnému úrazu problém s plnením svojich pracovných povinností. Z uvedeného je zrejmé, že v predmetnom prípade nemôže ísť o stratu alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, preto považuje posúdenie ťažkej ujmy na zdraví za nesprávne právne posúdenie, ktoré nie je ústavne udržateľné. Predovšetkým námietku ustálenia priamej príčinnej súvislosti, ako aj otázku zhodnotenia pracovného úrazu ako ťažkej ujmy na zdraví považuje sťažovateľka za zásadné námietky, na ktoré bol najvyšší súd povinný poskytnúť relevantné odpovede, preto je napadnutý rozsudok arbitrárny a nepreskúmateľný.

7. Sťažovateľka namieta aj ústavne nekonformnú interpretáciu na vec sa vzťahujúcich právnych noriem v súvislosti s nesprávnym posúdením porušenia povinností na strane zamestnanca a zamestnávateľa. Opakovane zabezpečovala školenia v oblasti BOZP, kde boli riadne špecifikované povinnosti zamestnancov. Zároveň predložila v administratívnom konaní aj rozsah individuálneho školenia, ktorého sa zúčastnil aj poškodený. Preto považuje za nepravdivú interpretáciu, podľa ktorej nezabezpečila minimálne štandardy ochrany zdravia a, naopak, poukazuje na porušenie povinností poškodeným (dodržiavať právne predpisy o BOZP a určené pracovné postupy, s ktorými bol preukázateľne oboznámený, vykonávať práce, obsluhovať stroje a zariadenia a používať náradie podľa návodu na obsluhu, náležite používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nepožívať alkoholické nápoje na pracoviskách a v pracovnom čase aj mimo pracovísk, nenastupovať pod ich vplyvom do práce). Sťažovateľka je toho názoru, že úrazový dej bol jednoznačne spôsobený pozitívnym alkoholom poškodeným, ktorý následne nerešpektoval pokyny v rozsahu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, v dôsledku čoho si spôsobil pracovný úraz.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti rozsudku vo vzťahu k špecifikovaným kasačným námietkam a ústavne nesúladná interpretácia povinností na strane zamestnanca a zamestnávateľa.

10. Ústavný súd v namietanom rozsudku nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na spravodlivé súdne konanie, ani ostatné na to nadväzujúce porušenia označených základných práv na rovnosť účastníkov konania či vlastníckeho práva, ktoré neboli ani nijako skutkovo a právne zdôvodnené v ústavnej sťažnosti. Odôvodnenie napadnutého rozsudku tiež nie je možné považovať za svojvoľné či arbitrárne, pretože je zrozumiteľné a ústavne akceptovateľné.

11. Predmetom administratívneho konania je vyvodenie administratívnej deliktuálnej zodpovednosti sťažovateľky za porušenie povinností ustanovenej jej ako zamestnávateľovi uviesť do používania pracovný prostriedok spĺňajúci minimálne štandardy bezpečnosti (zabezpečiť ochranný kryt na pracovnom prostriedku, pozn.). Bez ďalších pochybností v konaní bolo preukázané, že túto povinnosť sťažovateľka nespĺnila. Správne orgány na základe svojich skutkových zistení ustálili, že uvedené porušenie povinnosti malo za následok vznik pracovného úrazu. Správne súdy oboch inšancií sa stotožnili s právnym názorom, že splnenie povinnosti umiestniť ochranný kryt by zabránilo vťahnutiu ruky poškodeného bez ohľadu na to, či bol

alebo nebol pod vplyvom alkoholu. Na deliktuálnu zodpovednosť sťažovateľky preto uvedená skutočnosť nemá vplyv. K námietke nesprávnej kvalifikácie ťažkej ujmy na zdraví kasačný súd uviedol, že správne orgány vychádzali z troch lekárskeho posudkov, ktoré zhodne konštatovali, že ide o pracovný úraz s ťažkou ujmovou na zdraví. Ide o stratu dvoch prstov, ktorá obmedzuje fyziologickú funkciu ruky a znemožňuje jej normálne používanie spôsobom, ako je to u zdravého človeka. Z lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu z 10. júla 2017 vyplýva, že poškodený nemôže vykonávať prácu, pri ktorej je potrebná jemná motorika pravej ruky alebo väčšia úchopová sila pravej ruky. Kvalifikácia závažnosti pracovného úrazu zo zdravotného hľadiska je vo výlučnej kompetencii poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a je záväzným podkladom pre správne orgány vo vzťahu k ukladaniu sankcie za správny delikt.

12. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažnostné námietky sťažovateľky nie sú dôvodné, odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je arbitrárne a poskytuje zrozumiteľné odpovede na ňou vznesené kasačné námietky. Ústavný súd nezistil ani pnutie výkladu uprednostneného najvyšším súdom s jej označenými základnými právami.

13. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. apríla 2021

Peter Molnár
predseda senátu